

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Oľgy Trnkovej a členov senátu JUDr. Ladislava Górasza a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v právnej veci navrhovateľa **D. D. – P.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpeného Advokátskou kanceláriou V., so sídlom v B., v mene a na účet ktorej koná konateľ JUDr. V. K., proti odporkyni **Slovenskej republiky – Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja**, so sídlom v Bratislave, Nám. slobody 6, o zaplatenie **61 442,44 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 45 C 88/2008, o dovolaniach navrhovateľa a odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. apríla 2013 sp. zn. 8 Co 247/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. apríla 2013 sp. zn. 8 Co 247/2012

vo výroku, ktorým odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 21 465,12 € **z a m i e t a**,

vo výroku, ktorým odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 39 977,32 € a vo výroku, ktorým zamietol návrh v časti úrokov z omeškania, **o d m i e t a**,

vo výroku, ktorým zamietol návrh v časti úrokov z omeškania rozsudok **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo 4. júna 2012 č. k. 45 C 88/2008-241 uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 39 977,32 € spolu s 8,5 % úrokom z omeškania od 12. marca 2008 do zaplatenia. V časti o zaplatenie 21 465,12 € návrh zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 151 ods. 3 O. s. p.). Mal za preukázané, že v danej veci došlo k nesprávnemu úradnému postupu tým, že stavebný úrad napriek tomu, že mal k dispozícii všetky podklady pre vydanie stavebného povolenia na predmetnú stavbu („A.“), stavebné povolenie nevydal, bez právneho základu vyzval navrhovateľa na doloženie stanoviska starostu Mestskej časti Bratislava Ružinov k umiestneniu stavby, hoci v oznámení o začatí konania z 21. januára 2004 uviedol, že žiadosť o vydanie stavebného povolenia poskytuje dostatočný podklad pre jeho posúdenie. Nesprávnosť postupu prvostupňového stavebného úradu konštatoval i Krajský stavebný úrad v Bratislave v rozhodnutí z 12. októbra 2004, ktorým zrušil rozhodnutie Mestskej časti Bratislava Ružinov (o zastavení stavebného konania), pričom v odvolacom konaní bolo zistené, že požadovaný doklad nie je potrebný pre pokračovanie v stavebnom konaní. Uvedený postup stavebného úradu teda napĺňa znaky nesprávneho úradného postupu podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). V danej veci bolo stavebné povolenie vydané 9. januára 2005 a právoplatné 24. januára 2005. Kolaudačné rozhodnutie bolo vydané 13. júla 2005 a právoplatnosť nadobudlo 18. júla 2005. Doba od právoplatnosti stavebného povolenia do právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia predstavuje 164 dní. Podľa názoru súdu aj v prípade včasného vydania stavebného povolenia by do právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia prešlo uvedených 164 dní. V znaleckom posudku vyhodnotenom súdom ako listinný dôkaz (dal ho vypracovať navrhovateľ) bolo rozhodné obdobie určené dobou od 12. februára 2004 do 24. januára 2005, t. j. 11 mesiacov a 10 dní, teda celkovo 347 dní. Vzhľadom na to, že stavbu možno užívať až na základe právoplatného kolaudačného rozhodnutia, od tejto doby odpočítal dobu 164 dní (vydanie kolaudačného rozhodnutia), čo predstavuje 183 dní. Navrhovateľovi nepriznal výšku škody spočívajúcu vo zvýšení cien materiálu a stavebných prác ako i vo zvýšení cien za dodávku umývacej linky. Išlo o podnikateľské riziko a bolo na slobodnej vôli navrhovateľa, aby zvážil všetky riziká. Za podnikateľské riziko vyhodnotil aj nerealizáciu leasingových zmlúv v celkovej výške 43 819,06 €. Súd priznal navrhovateľovi len ušlý zisk, pričom vychádzal z toho, čo poškodený (navrhovateľ) mohol získať nebyť danej udalosti súvisiacej s vydaním stavebného povolenia. Pri určení výšky ušlého zisku vychádzal zo sumy uvedenej v znaleckom posudku – 75 804 €, keď rozhodné obdobie bolo určené od 12. februára 2004 do 24. januára 2005,

t. j. v rozsahu 347 dní, z ktorých odpočítal 164 dní (dobu do vydania kolaudačného rozhodnutia). Potom výška priznaného ušlého zisku je vypočítaná za 183 dní, t. j. $75\,804\text{ €} : 347\text{ dní} = 218,45$ (jeden deň) $\times 183\text{ dní} = 39\,977,32\text{ €}$ (navrhovateľ si uplatňoval sumu $61\,442,44\text{ €} - 39\,977,32\text{ €} = 21\,465,12\text{ €}$, v ktorej časti návrh zamietol). O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov, t. j. odo dňa nasledujúceho po dni doručenia oznámenia odporkyne o neuznaní nároku navrhovateľa na náhradu škody pri predbežnom prerokovaní.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľa a odporkyne rozsudkom zo 16. apríla 2013 sp. zn. 8 Co 247/2012 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že odporkyne uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi $61\,442,44\text{ €}$ do troch dní a vo zvyšnej časti, t. j. v časti úrokov z omeškania návrh zamietol. Dospel k záveru, že súd prvého stupňa nesprávne posúdil nárok navrhovateľa na náhradu ušlého zisku, pokiaľ ide o rozhodné obdobie, za ktoré navrhovateľovi tento nárok vznikol. Vychádzal zo znaleckého posudku č. X. vypracovaného organizáciou C., v ktorom znalecká organizácia vyčíslila ušlý zisk v sume $75\,804,64\text{ €}$ a to za obdobie od 12. februára 2004, t. j. od uplynutia lehoty 10 dní, v ktorej sa mali dotknuté orgány štátnej správy vyjadriť k oznámeniu o začatí konania, do 24. januára 2005, t. j. do právoplatnosti vydaného stavebného povolenia. Súd prvého stupňa uviedol, že z tohto obdobia 347 dní treba odpočítať 164 dní, t. j. obdobie od právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia (t. j. do 18. júla 2005). Odvolací súd však dospel k záveru, že do uplynutia 60-dňovej zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia stavebným úradom podľa správneho poriadku, t. j. do 28. februára 2004 nedošlo zo strany odporkyne k nesprávne úradnému postupu, preto sa stotožnil s názorom odporkyne, že začiatok obdobia, za ktoré navrhovateľovi vznikol nárok na náhradu ušlého zisku, je od 28. februára 2004. Správne by mal navrhovateľ nárok na náhradu ušlého zisku až odvtedy, kedy by pri správnom úradnom postupe stavebného úradu došlo k nadobudnutiu právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia a to až do 18. júla 2005, kedy kolaudačné rozhodnutie skutočne nadobudlo právoplatnosť v dôsledku nesprávneho úradného postupu stavebného úradu, avšak obdobie od právoplatnosti stavebného povolenia do právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia bolo zohľadnené aj v znaleckom posudku tým, že i keď ušlý zisk nebol vypočítaný až od predpokladanej právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, nebol vypočítaný ani do skutočnej právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, ale len do nadobudnutia právoplatnosti stavebného povolenia. Vzhľadom na to, prvostupňový súd nesprávne znížil náhradu ušlého zisku, určenú znaleckou

organizáciou, o náhradu za obdobie od právoplatnosti stavebného povolenia do právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia. Odvolací súd za nedôvodnú vyhodnotil námietku, že ušlý zisk mal byť vypočítaný len do vydania stavebného povolenia, a nie do jeho právoplatnosti, keď z uvedeného je zrejmé, že podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ by mal nárok na náhradu ušlého zisku za obdobie do právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia. Zo znaleckého posudku, v ktorom bola určená výška ušlého zisku v sume 75 804 € za 347 dní, predstavuje náhrada ušlého zisku za jeden deň 218,45 € a teda za obdobie od 28. februára 2004 do 24. januára 2005, t. j. 331 dní 72 306,95 € a preto je nárok navrhovateľa v uplatnenej výške 61 442,44 € dôvodný. Námietky odporkyne o odpočítaní nákladov na leasingové splátky posúdil odvolací súd za nedôvodné s poukazom na vyjadrenia svedka M. M., ktorými bolo preukázané, že leasingové splátky pri ušlom zisku neboli zohľadňované. Za dôvodné ale odvolací súd posúdil námietky odporkyne, že navrhovateľovi nevznikol nárok na úroky z omeškania a to vzhľadom na § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., pretože až rozhodnutím súdu vzniká záväzok odporkyne na náhradu škody.

Proti rozsudku krajského súdu v časti zamietnutia nároku na príslušenstvo pohľadávky – úroky z omeškania – vo výške 8,5 % od 12. marca 2008 do zaplatenia podal dovolanie navrhovateľ. Navrhol v tejto časti rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci v tejto časti odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Poukázal na to, že úroky z omeškania si uplatnil v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. a vychádzal z názorov právnej teórie a aplikačnej praxe súdov v rozhodovaní o tomto nároku. Uviedol, že v prípade nároku na náhradu škody sa jedná o nárok, kedy nie je dohodnutý čas plnenia a teda je potrebné čas plnenia posudzovať v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka. Zákon č. 514/2003 Z. z. neobsahuje žiadnu osobitnú úpravu času plnenia dlhu – nároku na náhradu škody spôsobenú orgánmi verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Nie je možné prisvedčiť názoru odvolacieho súdu, ktorý sa odvoláva na § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. stanovujúci možnosť poškodeného domáhať sa uspokojenia nároku, resp. jeho časti na súde v prípade, ak nárok na náhradu škody nebude uspokojený pri predbežnom prerokovaní nároku. Súd svojím rozhodovaním o nároku na náhradu škody nezakladá ani jeden z predpokladov vzniku nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., po splnení zákonných predpokladov právo na náhradu škody poškodenému vznikne, pričom splatnosť pohľadávky spočívajúcej v spôsobenej škode nastáva v súlade s právnou teóriou, ako aj ustálenou judikatúrou v súlade s § 563

Občianskeho zákonníka. Navyiac odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s existujúcou judikatúrou k otázke splatnosti nároku na náhradu škody, aj s poukazom na rozhodnutia súdov o nároku na náhradu škody voči štátu, čím bol porušený princíp právnej istoty. Nárok na úroky z omeškania si uplatnil deň nasledujúci po dni, kedy mu bolo doručené oznámenie odporkyne o neuznaní ním uplatneného nároku na náhradu škody, t. j. od 12. marca 2008, ktorý postup je v súlade s § 16 zákona č. 514/2003 Z. z.

Proti rozsudku krajského súdu (spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa) v celom rozsahu podala dovolanie odporkyňa. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie prvostupňovému súdu. Namietala nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Nesúhlasila so spôsobom výpočtu obdobia nároku na náhradu škody vypočítaného súdmi nižšieho stupňa, lebo rozhodným obdobím, za ktoré mal byť navrhovateľovi priznaný nárok na náhradu škody malo byť obdobie 167 dní, t. j. obdobie od 28. februára 2004 do 24. januára 2005 (331 dní) znížení o obdobie od 24. januára 2005 do 18. júla 2005 (164 dní). Namietala, že pri výpočte nebolo zohľadnené obdobie uplynutia 60 dňovej lehoty na vydanie rozhodnutia podľa § 49 ods. 2 Správneho poriadku. Preto začiatok lehoty sa mal počítať od 28. februára 2004 a nie od 12. februára 2004. Krajský súd nesprávne neodpočítal lehotu 164 dní tak, ako postupoval prvostupňový súd.

Odporkyňa navrhla dovolanie navrhovateľa zamietnuť.

Navrhovateľ navrhol dovolanie odporkyne zamietnuť a priznať mu trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podali včas obaja účastníci konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolania smerujú proti (jednotlivým výrokom) rozhodnutia, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 237 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné, ak smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Prípustnosť dovolania proti takému zmeňujúcemu rozsudku je založená na rozdielnosti rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa. O rozdielne rozsudky ide vtedy,

ak okolnosti významné pre rozhodnutie veci posúdili oba sudy rozdielne, v dôsledku čoho odlišne určili alebo deklarovali práva a povinnosti účastníkov. Odlišnosťou sa pritom nemá na mysli rozdielne právne posúdenie veci, pokiaľ nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov, ale záver súdu odlišne konštituuujúci alebo deklaruujúci práva a povinnosti v právnom vzťahu účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, nie je významné formálne hľadisko (ako odvolací súd formálne rozhodol alebo ako formálne svoj výrok označil), ale obsahové hľadisko (vzájomný vzťah rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa v tom zmysle, či práva a povinnosti účastníkov v danom právnom vzťahu posúdili odlišne). Významné nie je ani to, či výroky rozsudkov súdov oboch stupňov sú alebo nie sú odlišne naformulované – aj v tomto zmysle je rozhodujúce obsahové hľadisko. Pokiaľ odvolací súd posúdil práva a povinnosti účastníkov daného právneho vzťahu rovnako (zhodne), nejde o zmeňujúci rozsudok, ale o potvrdzujúci rozsudok.

Pri riešení otázky prípustnosti dovolania odporkyne proti rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu, t. j. vo vyhovujúcom i zamietajúcom výroku a dovolania navrhovateľa proti zamietajúcomu výroku v časti úrokov z omeškania treba vychádzať z toho, že súd prvého stupňa uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 39 977,32 € spolu s úrokom z omeškania a v časti o zaplatenie sumy 21 465,12 € návrh zamietol. Odvolací súd uložil odporkyni povinnosť zaplatiť aj sumu 21 465,12 €, t. j. spolu so sumou priznanou súdom prvého stupňa – 39 977,32 € – sumu 61 442,44 € ($39\,977,32 + 21\,465,12 = 61\,442,44$ €) a návrh v časti úrokov z omeškania zamietol.

Rozhodnutia súdov nižšieho stupňa sú teda zhodné v sume 39 977,32 € (vyhovujúcej), preto v tejto časti je rozsudok odvolacieho súdu len formálne označený ako „zmeňujúci“, lebo po obsahovej stránke ide o výrok potvrdzujúci. Rozsudky súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu sú rozdielne čo do sumy istiny 21 465,12 € a v časti úrokov z omeškania (súd prvého stupňa vyhovel návrhu v tejto časti a odvolací súd návrh v tejto časti zamietol) a preto len v časti istiny 21 465,12 € a v časti úrokov z omeškania je rozsudok odvolacieho súdu „zmeňujúci“ tak po formálnej ako aj po obsahovej stránke.

Vychádzajúc z uvedeného možno uzavrieť, že dovolanie odporkyne smerujúce proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým priznal navrhovateľovi sumu istiny 39 977,32 € napáda potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu.

Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 2 O. s. p.

je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p.

Dovoláním odporkyne v časti sumy 39 977,32 € nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok, ale potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie odporkyne proti výroku rozsudku odvolacieho súdu v tejto časti nie je podľa ustanovenia § 238 O. s. p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania podľa ustanovenia § 237 O. s. p. odporkyňa nenamietala a ich existenciu po preskúmaní spisu nezistil ani dovolací súd.

Odporkyňa namietala nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ani procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., lebo ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkom konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Preto dovolací súd (s ohľadom na zdôrazňovanú právnu úpravu dovolacieho konania) nemohol preskúmať rozhodnutia súdov nižších stupňov vo vzťahu k námietkam odporkyne z hľadiska správnosti ich právnych záverov v tejto časti.

Vo vzťahu k dovolaniu odporkyne proti zamietajúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu v časti úroku z omeškania treba uviesť, že na rozdiel od objektívnych podmienok vymedzených zákonom, stanovením lehoty na podanie dovolania, prípustnosti dovolania len proti v zákone uvedeným rozhodnutiam odvolacieho súdu, zastúpenia dovolateľa a pod., ktoré musia byť pri podaní dovolania splnené a ktoré sa nevzťahujú na osobu konkrétneho dovolateľa, ustanovenie § 240 ods. 1 prvá veta O. s. p. určuje okrem iného aj subjektívnu podmienku prípustnosti dovolania, ktorá sa viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto dovolanie podáva. Teda, či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie (hoci aj proti rozhodnutiu objektívne napadnuteľnému týmto opravným prostriedkom). Právo podať dovolanie proti rozhodnutiam odvolacieho súdu zveruje účastníkovi. Z účelu dovolania, ale vyplýva, že nie každému účastníkovi prislúcha právo podať dovolanie. Toto právo nie je dané tomu účastníkovi, v neprospech ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu nevyznelo a ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý

na svojich právach. Teda tomu účastníkovi, ktorý mal v konaní úspech. Úspech v konaní treba pritom chápať v závislosti od výsledku súdneho sporu, pričom pod úspechom treba rozumieť úspech v zmysle procesného výsledku. Procesný úspech v plnom rozsahu na strane žalobcu znamená stav, pri ktorom súd v plnom rozsahu vyhovie jeho žalobe a vydá rozhodnutie v súlade s navrhovaným výrokom. Plný úspech na strane žalovaného je stav, pri ktorom súd žalobu v celom rozsahu zamietne.

V danej veci odvolací súd tým, že zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o úrokoch z omeškania a návrh v tejto časti zamietol, rozhodol v prospech odporkyne. Táto mala teda v odvolacom konaní podľa procesného výsledku (zamietnutia návrhu v tejto časti) čiastočný úspech vo veci. Preto nie je účastníkom konania (subjektívne) oprávneným na podanie dovolania v tejto (zmeňujúcej) časti.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania odporkyne vo výrokoch vo (vyhovujúcej) časti istiny 39 977,32 € a v (zamietajúcej) časti úrokov z omeškania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/, c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol.

Dovolanie odporkyne vo zvyšnej časti, ktorou napadla výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým priznal navrhovateľovi sumu 21 465,12 € – na rozdiel od súdu prvého stupňa, ktorý v tejto časti návrh zamietol a dovolanie navrhovateľa v zamietajúcej časti úrokov z omeškania – na rozdiel od súdu prvého stupňa, ktorý návrhu v tejto časti vyhovel – sú procesne prípustné podľa § 238 ods. 1 O. s. p. Len v tejto časti mohol byť dovolaniami napadnutý rozsudok preskúmaný v dovolacom konaní (v ďalšom sa dovolací súd zaoberá len touto časťou dovolania).

V zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale aj v dovolaní uplatnenými dôvodmi (§ 242 ods. 1 O. s. p.), obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na vyššie uvedenú zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či nesprávne obsadeným súdom). Vady konania uvedené v § 237 O. s. p. dovolatelia nenamietali a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Takúto vadu konania dovolatelia nenamietali a jej existenciu nezistil ani dovolací súd.

Dovolatelia namietali nesprávne právne posúdenie veci, navrhovateľ v časti úroku z omeškania a odporkyňa v časti istiny (21 465,12 €).

Právnym posúdením veci, ako vyplýva zhora, je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Je nepochybné, že predmetom konania v danej veci bol nárok na náhradu škody uplatnený navrhovateľom titulom nesprávneho úradného postupu podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

Z hľadiska skutkového stavu bolo v preskúmvanej veci zistené, že navrhovateľ sa návrhom podaným na súde prvého stupňa 8. apríla 2008 domáhal titulom uvedeného nároku zaplata sumy 61 442,44 € spolu s 8,5 % úrokom z omeškania od 12. marca 2008, t. j. odo dňa nasledujúceho po dni doručenia oznámenia odporkyne o neuznaní nároku pri predbežnom

prerokovaní do zaplataenia. Navrhovateľ 29. decembra 2003 podal na Miestny úrad mestskej časti Bratislava Ružinov žiadosť o vydanie stavebného povolenia na stavbu „A.“, ktorým dňom bolo začaté územné konanie spojené so stavebným konaním o vydanie povolenia na uvedenú stavbu pod č. R.. Miestny úrad mestskej časti Bratislava Ružinov zaslal 21. januára 2004 navrhovateľovi oznámenie o začatí konania, v ktorom ho súčasne vyzval len na doloženie dokladu preukazujúceho oprávnenosť na prenájom pozemku parcela č. X. kat. úz. R., ktoré navrhovateľ prevzal 2. februára 2004. Dňa 23. marca 2004 stavebný úrad vydal rozhodnutie o prerušení stavebného konania a navrhovateľa vyzval na predloženie stanoviska starostu príslušnej mestskej časti k umiestneniu stavby. Stavebný úrad rozhodnutím zo 4. augusta 2004 stavebné konanie zastavil, proti nemu podal navrhovateľ odvolanie a Krajský stavebný úrad v Bratislave rozhodnutím z 12. októbra 2004 toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil na nové rozhodnutie. Stavebný úrad následne rozhodnutím z 30. decembra 2004 vydal stavebné povolenie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 24. januára 2005. Dňa 13. júla 2005 bolo vydané kolaudačné rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 18. júla 2005.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné priesťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody je vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 214/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia v žiadosti na predbežné prerokovanie nároku a pri uplatnení nároku na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku úhrady podľa odsekov 1 a 2.

V konaní súdy nižšieho stupňa pri skúmaní splnenia zákonom č. 514/2003 Z. z. stanovených podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom vychádzali zo zhodného právneho názoru, že postup prvostupňového stavebného úradu pri vydávaní stavebného povolenia na stavbu „A.“ na základe žiadosti navrhovateľa (podanej 29. decembra 2003) naplnil znaky nesprávneho úradného postupu (§ 9 zákona č. 514/2003 Z. z.). Tento záver nebol v konaní ani (účastníkmi konania) spochybnený.

Súdy nižšieho stupňa tiež dospeli k zhodnému právnomu záveru, že nárok uplatnený navrhovateľom na náhradu škody je dôvodným v časti nároku na zaplatenie ušlého zisku. Rozdielne ale posúdili rozhodné obdobie, za ktoré navrhovateľovi tento nárok vznikol.

Dovolacie námietky odporkyne sa týkali práve správnosti určenia rozhodného obdobia, za ktoré navrhovateľovi nárok na zaplatenie ušlého zisku vznikol (dôvodnosť tohto nároku nespochybnila), a to vo vzťahu k výslednej výške tohto nároku, ktorá mala byť navrhovateľovi priznaná.

Pri určení samotnej výšky ušlého zisku súdy vychádzali zo znaleckého posudku č. X. vypracovaného znaleckou organizáciou C., v ktorom táto vyčíslila ušlý zisk v sume 75 804,64 € a to za obdobie od 12. februára 2004 (od uplynutia lehoty 10 dní, v ktorej sa mali dotknuté orgány štátnej správy vyjadriť k oznámeniu o začatí konania) do 24. januára 2005 (právoplatnosti vydaného stavebného povolenia). Pokiaľ potom súd prvého stupňa znížil náhradu ušlého zisku (určenú znaleckou organizáciou) za obdobie od právoplatnosti

stavebného povolenia, t. j. od 24. januára 2004 do právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, t. j. do 18. júla 2005 o sumu 21 465,12 € urobil tak nesprávne, pretože za toto obdobie, ako z uvedeného vyplýva, ani v znaleckom posudku ušlý zisk (určený) vypočítaný nebol.

Z (v znaleckom posudku určenej) výšky ušlého zisku v sume 75 804,64 €, t. j. za 347 dní potom vyplýva, že ušlý zisk za jeden deň predstavuje sumu 218,45 € ($75\,804,64\text{ €} : 347$). Preto aj zohľadnenie námietky odporkyne odvolacím súdom, podľa ktorej do uplynutia 60-dňovej zákonnej lehoty na vydanie stavebného povolenia podľa Správneho poriadku, nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, keď sa začiatok rozhodného obdobia posúva na deň 28. februára 2004, nemá vplyv na dôvodnosť nároku uplatneného navrhovateľom. Za obdobie od 28. februára 2004 do 24. januára 2005, t. j. 331 dní by navrhovateľovi (podľa znaleckého posudku) patrila náhrada ušlého zisku vo výške 72 306,95 € ($218,45\text{ €} \times 331\text{ dní} = 72\,306,95\text{ €}$), ako správne konštatoval odvolací súd. Keďže navrhovateľ si uplatňoval ušlý zisk „len“ v sume 61 442,44 € správne mu odvolací súd priznal túto ním uplatňovanú sumu. Napokon sama odporkyňa (v dovolaní) potvrdila, že rozhodné obdobie, za ktoré mal byť navrhovateľovi priznaný nárok na náhradu škody titulom ušlého zisku, je obdobie od 28. februára 2004 do 24. januára 2005, t. j. tak ako ho určil odvolací súd. Obdobie od 24. januára 2005 do 18. júla 2005, t. j. od právoplatnosti stavebného povolenia do právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, t. j. obdobie 167 dní nemohlo byť z uvedených dôvodov odpočítané (za toto obdobie znalecká organizácia vo svojom posudku ušlý zisk nevypočítavala).

Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ odvolací súd zmenil zamietajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti istiny 21 465,12 € rozhodol správne. Preto dovolací súd dovolanie odporkyne smerujúcej proti tomuto výroku rozsudku odvolacieho súdu zamietol (§ 243b ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 517 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Navrhovateľ si okrem istiny v priznanej sume 61 442,44 € uplatňoval aj úroky z omeškania za obdobie od 12. marca 2008, t. j. odo dňa nasledujúceho po dni doručenia oznámenia odporkyne o neuznaní nároku na náhradu škody pri predbežnom prerokovaní nároku do zaplatenia podľa citovaných ustanovení. Súd nižšieho stupňa tento nárok uplatnený navrhovateľom posúdili rozdielne. Súd prvého stupňa dospel k záveru o jeho dôvodnosti a na rozdiel od neho odvolací súd k záveru o jeho nedôvodnosti aplikujúc pritom ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.

Tento záver odvolacieho súdu však nemožno považovať za správny. Je v rozpore s citovaným § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., z ktorého vyplýva, že štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do 6 mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil. Márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník dostáva do omeškania a tak najskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí 6-mesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť poškodenému tiež úroky z omeškania. Preto záver krajského súdu, že „až rozhodnutím súdu vzniká záväzok odporkyne na náhradu škody“ je nesprávny (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. decembra 2010 sp. zn. 2 Cdo 48/2010). Dovolací súd poukazuje tiež na záver vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. mája 2011 sp. zn. 6 Cdo 19/2011, podľa ktorého ak sa omeškanie týka peňažného dlhu vo forme náhrady škody (škody na zdraví), pre určenie, kedy dochádza k omeškaniu dlžníka (škodcu), je rozhodujúca povaha požadovaného (súdom priznaného) odškodnenia. Len v prípade, ak bolo súdom rozhodnuté o primeranom zvýšení odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., čas splnenia nastáva rozhodnutím súdu (§ 160 O. s. p.), a teda k omeškaniu dlžníka dochádza až uplynutím lehoty na splnenie povinnosti. V ostatných prípadoch je potrebné, z hľadiska určenia času splnenia, vychádzať z ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka (t. j. dlžník je povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadala). Ďalej na záver vyslovený v rozsudku NS ČR z 24. apríla 2003 sp. zn. 25 Cdo 2060/2001 – štát sa dostáva do omeškania s náhradou škody spôsobenej pri výkone verejnej moci rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom márnym uplynutím lehoty šesť mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil u ústredného orgánu a odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty má povinnosť zaplatiť poškodenému tiež úrok z omeškania.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým zamietol návrh v časti úrokov z omeškania zrušil a v tejto časti mu vrátil vec na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O. s. p.).

O trovách konania (vrátane dovolacieho konania) rozhodne súd prvého stupňa (§ 224 ods. 4 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. decembra 2014

JUDr. Oľga Trnková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová